Pvm 14.3.2022

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

HE 19/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunto

Tampereen kaupunki kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja esittää lausuntonaan hallituksen esityksen lakiehdotuksen 1. osalta seuraavaa:

Tampereen kaupungin perusopetus ja lukiokoulutus näkevät hallituksen lakiehdotuksen hyvänä, eivätkä esitä siihen muutoksia. Toisen asteen ammatillisen koulutuksen näkökulmasta haluamme tuoda esiin seuraavat seikat:

1. Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta

13 § Koulutuksen järjestäjäkohtainen opiskeluhuoltosuunnitelma

Esityksen mukaan *koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelman tulee sisältää opiskeluhuollon toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhuollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (omavalvonta). Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten suunnitelmassa on oppilaitoskohtaisesti muun muassa arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhuoltopalveluista.*

Ammatillisen koulutuksen järjestäjän laatima arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ei välttämättä vastaa käytettävissä olevia opiskelijahuoltopalveluja ja epäselväksi jää, miten koulutuksen järjestäjä voi tosiasiallisesti vaikuttaa käytettävissä olevien opiskelijahuoltopalvelujen määrään. Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta vaihtelee vuosittain erityisesti opiskeluterveyden huollon osalta muun muassa opiskelijoiden iän ja aiempien opintojen perusteella sekä järjestettävien koulutusten sisällöistä ja tutkinnoista. Ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö edellyttää koulutus tarjonnan suuntaamista työelämän tarpeita vastaavasti ja myös tarjonnan mitoittamista väestökehitystä vastaavasti. Merkittävä osa opiskelijoista hakeutuu jatkuvan haun kautta ja myös uusia koulutuksia alkaa ympäri lukuvuoden. Nämä kaikki vaikuttavat erityisesti opiskelijaterveydenhuollon vuosittaisiin palvelutarpeisiin.
Esitämme, että valiokunta täsmentää esitystä siten, että koulutuksen järjestäjällä on tosiasiallisesti mahdollisuus vaikuttaa käytettävissä olevien opiskeluhuoltopalvelujen määrään.

13 a § Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma

Esityksessä todetaan, että *alueellinen hyvinvointisuunnitelma sisältää mm. suunnitelman opiskeluhuoltopalvelujen voimavarojen kohdentamisesta*. Epäselväksi jää mikä on alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman sitovuus esimerkiksi hyvinvointialueen

talousarvioon nähden. Esitämme, että valiokunta täsmentää alueellisen hyvinvointisuunnitelman sekä hyvinvointialueen talousarvion välistä suhdetta.

Valtuustokauden kattava alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma voi muodostaa puitteet, mutta opiskeluhuollon palvelujen mitoituksessa tulee ottaa huomioon vuosittaiset koulutuksen järjestäjien toiminnassa tapahtuvat koulutuksen määrälliset ja laadulliset muutokset.

14 a § Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä

Yhteistyöryhmän kokoonpanon osalta on tärkeää, että kaikilla koulutuksen järjestäjillä, myös kunnallisilla koulutuksen järjestäjillä, on mahdollisuus yhdenvertaisesti ja tasapuolisesti osallistua yhteistyöryhmän työhön.
Esitämme, että valiokunta täsmentää esitystä siten, että myös kunnallisten koulutuksen järjestäjien osallistuminen turvataan.

16 § Yhteydenotto opiskeluhuoltopalvelujen saamiseksi

Käytännön toteutuksessa tulee ottaa huomioon, että ammatillisessa koulutuksessa vähintään puolet opiskelijoista on yli 18-vuotiaita. On tärkeää, että oppilaitoksissa säilyy luottamuksellinen ilmapiiri opiskelijoiden ja henkilökunnan kesken. Opiskelijalla tulee jatkossakin olla oikeus myös kieltäytyä henkilökunnan kanssa yhdessä tehtävästä yhteydenotosta ja hakeutua omaehtoisesti palvelujen piiriin. Esitämme, että opiskelijan asemaa esityksessä tältä osin täsmennetään.

20 § Tietojen kirjaaminen yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa sekä

21 § Yksilökohtaisen opiskeluhuollon rekisterit

On tärkeää, että koulutuksen järjestäjän ja hyvinvointialueen työnjako ja menettely rekisterinpitäjän tehtävien ja tietojen kirjaamisen osalta täsmennetään.

Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta, voimaantulosäännös

Koulutuksen järjestäjät velvoitettaisiin laatimaan 1.8.2023 alkaen uudet tämän esityksen mukaiset ja Opetushallituksen tarkemmin määräämät opiskeluhuoltosuunnitelmat toimipistekunnittain ja koulutuksen järjestäjätasoisesti. Esityksessä jää epäselväksi miten ensimmäinen alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma laadittaisiin vai laaditanko se uuden määräyksen perusteella vuodesta 2024 alkaen.

Tampereen kaupunki

Juha Yli-Rajala
konsernijohtaja